ROZSUDEK SOUDU (druhého senátu)

22. května 2007 *

Ve věci T-500/04,

Komise Evropských společenství, zastoupená G. Braunem, W. Wilsem a N. Knittlmayerem, jako zmocněnci,

žalobkyně,

proti

IIC Informations-Industrie Consulting GmbH, se sídlem v Königswinter (Německo), zastoupená E. Rottem a J. Wolffem, advokáty,

žalované,

jejímž předmětem je žádost na základě článku 238 ES směřující k tomu, aby žalované bylo uloženo vrácení části zálohy vyplacené Společenstvím na základě dvou smluv o financování v rámci kulturních programů,

* Jednací jazyk: němčina.

SOUD PRVNÍHO STUPNĚ EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ (druhý senát),

ve složení J. Pirrung, předseda, N. J. Forwood a S. Papasavvas, soudci,
vedoucí soudní kanceláře: K. Andová, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 7. listopadu 2006,

vydává tento

Rozsudek

Právní a skutkový rámec sporu

Použitelné právo Společenství

1 Finanční pomoc Společenství v oblasti transevropských sítí je poskytována na základě nařízení Rady (ES) č. 2236/95 ze dne 18. září 1995, kterým se stanoví obecná pravidla pro poskytování této finanční pomoci (Úř. věst. L 228, s. 1; Zvl. vyd. 13/15, s. 263).

2 Podle článků 1, 2 a 5 tohoto nařízení může být projektu společného zájmu, zejména v oblasti transevropských telekomunikačních infrastrukturních sítí, poskytnuta pomoc Společenství omezená na minimální částku považovanou za nezbytnou ke spuštění projektu.

3 Článek 11 nařízení č. 2236/95 stanoví, že pomoc Společenství může zahrnovat pouze výdaje týkající se projektu a vynaložené příjemci či třetími osobami, které odpovídají za provedení projektu. Platby se obvykle provádějí ve formě zálohy, průběžných plateb a závěrečné platby.

4 Článek 13 nařízení č. 2236/95 stanoví podmínky snížení, pozastavení a zrušení pomoci Společenství. Komise tak může snížit, pozastavit nebo zrušit pomoc týkající se dané činnosti, jestliže se prošetřováním zjistí nesrovnalost, nebo že nebylo vyhověno některé z podmínek pro poskytnutí pomoci. Jakýkoliv neodůvodněný souběh pomoci Společenství vede k vymáhání neoprávněně vyplacených částek. Veškeré neoprávněně vyplacené částky, které mají být vráceny, musejí být splaceny Komisi.

Skutkový základ sporu

5 Rozhodnutím ze dne 4. dubna 1996 vyzvala Rada k další integraci umění a kultury do podpory informační společnosti Evropskou unií. Komise v důsledku toho zahájila iniciativu týkající se multimediálního přístupu k evropskému kulturnímu dědictví, známému jako „Memorandum o porozumění v otázce evropského kulturního dědictví". V rámci této iniciativy Komise dotovala zejména dva přeshraniční

projekty, na jejichž základě měly být osoby usazené v různých státech Společenství síťově propojeny pomocí společné digitální platformy v evropském kulturním prostoru, a sice projekt „DDC – Digital Content for Culture" (dále jen „DCC") a projekt „Donna – Art, Design and Fashion Online" (dále jen „Donna").

6 Co se konkrétněji týče projektu DCC, jeho cílem byla digitalizace vybraných kulturních obsahů, jakož i jejich prezentace, jejich komunikace a jejich prodej po internetu. Jeho cílem tak bylo vytvořit nové produkty a služby v kulturním hospodářském odvětví za účelem rozvoje evropského kulturního dědictví. To mělo umožnit vytvoření nových pracovních míst, zejména pro umělce a návrháře, a nových možností pro inovativní malé a střední podniky.

7 Co se týče projektu Donna, jeho cílem bylo umožnit autorkám (umělkyním a návrhářkám) představit svoji práci v oblasti umění, návrhářství a módy v digitalizované formě, prostřednictvím počítačové informační a komunikační struktury, za účelem zajistit interaktivní komunikaci s veřejností. Tento pilotní projekt byl celkově pojat jako virtuální fórum umožňující umělkyním a návrhářkám z různých oborů (průmyslové výrobky, móda, televize, architektura, atd.) setkat se, vyměňovat si názory a navazovat kontakty s dodavateli, zákazníky, obchodními partnery a sdělovacími prostředky.

8 Pro každý z těchto projektů Evropské společenství, zastoupené Komisí, uzavřelo smlouvu o financování jednak se společností s ručením omezeným IIC Informations Industrie Consulting, založenou podle německého práva, která působí v odvětví strategického plánování, marketingu a poradenství v oblasti informačního průmyslu, a jednak s akciovou společností CSC Ploenzke, založenou podle německého práva

(dále jen „Ploenzke“). Tyto smlouvy byly uzavřeny dne 18. prosince 1996, pokud jde o projekt DCC (smlouva č. 45 528), a dne 30. prosince 1996, pokud jde o projekt Donna (smlouva č. 20 730).

9 Těmito smlouvami, jejichž relevantní ustanovení jsou ve velké míře totožná, se Komise zavazuje poskytnout finanční pomoc Společenství pokrývající 50 % způsobilých nákladů na dotčené projekty.

10 Podle článku 4 každé smlouvy byly předpokládané náklady na projekty odhadnuty na 3 360 000 ECU, pokud jde o projekt DCC, a 980 000 ECU, pokud jde o projekt Donna. V souladu s článkem 2 každé smlouvy měl projekt DCC trvat dvanáct měsíců a projekt Donna devět měsíců, počínaje prvním dnem v měsíci následujícím po měsíci posledního podpisu smluvních stran, a sice dnem 1. ledna 1997.

11 Smlouvy, jež byly sepsány v angličtině a obsahují rozhodčí doložku ve smyslu článku 238 ES ve prospěch Soudu (čl. 12 odst. 2), se řídí německým právem (čl. 12 odst. 1). Obsahují následující ustanovení:

„Článek 1 odst. 1

Smluvní strany se vůči Komisi zavazují, že smlouvu splní společně a nerozdílně, pokud jde o práce uvedené v její příloze I (‚projekt‘).

[...]

[odstavec 3/4]

Koordinátor je odpovědný za předložení všech dokumentů, jakož i za celkové spojení mezi smluvními stranami a Komisí. Veškerá obecná komunikace s Komisí bude probíhat prostřednictvím koordinátora.

[...]

[Článek 4 odst. 5]

Veškeré platby uskutečněné Komisí musejí být provedeny na bankovní účet koordinátora [...]

Koordinátor je odpovědný za okamžitý převod příslušné částky finanční pomoci Komise každé smluvní straně. Koordinátor nemůže mít prospěch z platby, není-li dohodnuto jinak smluvními stranami, které se musejí dohodnout na příslušných podmínkách všech převodů na osobní účet koordinátora.

Článek 5 [...]

Smluvní strany mohou uzavřít subdodavatelské smlouvy s výhradou předchozího písemného povolení Komise. Smluvní strany uloží všem subdodavatelům stejné povinnosti, které se vztahují na ně samotné podle smlouvy."

12 Program dotyčného projektu je vysvětlen v příloze I ke každé smlouvě. Podle přílohy I.3 smlouvy DCC a přílohy I smlouvy Donna je pracovní tým žalované složen zejména z pana B., bývalého jednatele posledně uvedené, a pánů F. a M., jakož i z paní D. D., B. D. a L.

13 Podmínky pro hrazení způsobilých nákladů jsou pro oba projekty stanoveny v příloze II každé smlouvy. Tato příloha stanoví toto:

„1.2 Nahraditelné náklady jsou skutečné náklady vymezené dále, jež jsou pro projekt nezbytné, mohou být prokázány a vznikly během období uvedeného v čl. 2.1 smlouvy [...].

Nahraditelné náklady mohou zahrnovat všechny nebo některé z následujících kategorií nákladů:

— zaměstnanci;

— zařízení;

— spolupráce třetích osob;

— cesta a pobyt;

— spotřební materiál a výpočetní technika;

— jiné náklady;

— režijní náklady.

[...]

1.3.1 Zaměstnanci

Fakturovat lze náklady na skutečně odpracované hodiny věnované projektu zaměstnanci přímo zaměstnanými smluvní stranou.

[...]

Všechny uplatňované odpracované hodiny zaměstnanců musejí být zaznamenány a ověřeny. Tento požadavek bude splněn přinejmenším prostřednictvím zaznamenávání pracovní doby, ověřeného alespoň jednou za měsíc jmenovaným vedoucím projektu nebo řádně pověřeným vedoucím pracovníkem smluvního podniku.

1.3.2 [...]

Náklady na koupi nebo nájem zařízení mohou být účtovány jako přímé náklady. Způsobilé náklady na pronajaté zařízení nesmí překročit částku způsobilých nákladů, která by byla vynaložena na jejich nákup [...]

1.3.3 Spolupráce třetích osob

Náklady na subdodavatele a externí služby jsou způsobilými náklady v souladu s článkem 5 smlouvy.

[...]

1.3.5 [...]

Spotřební materiál [...] může být fakturován jako přímé náklady.

[...]

1.4 [...]

Smluvní strany, které uplatňují úplné náklady, režijní náklady (nepřímé všeobecné náklady) týkající se projektu, vypočítané v souladu se zvyklostmi a běžnými účetními zásadami považovanými Komisí za přiměřené, mohou účtovat položky, jako jsou vlastními prostředky financovaný výzkum (až do výše 10 % nákladů na zaměstnance), administrativa, pomocný personál, zařízení kanceláře, infrastruktura, užitkové věci a služby.

[...]

Smluvní strany, které uplatňují dodatečné náklady, mohou, co se týče těchto režijních nákladů, účtovat příspěvek až do výše 20 % skutečně vynaložených nahraditelných nákladů pro všechny přímé náklady uvedené v bodě 1.3 této přílohy.

[...]

4.3 Pokud celková finanční pomoc dlužná na základě projektu, včetně výsledku jakéhokoliv auditu, bude nižší než platby provedené na základě projektu, smluvní partneři vrátí rozdíl v ECU neprodleně Komisi.

[...]

5. Prokázání nákladů

Smluvní strany vedou pravidelně a v souladu s běžnými účetními standardy státu, ve kterém se vyhotovují, vlastní účetnictví a příslušnou dokumentaci za účelem podložení a prokázání zaznamenaných nákladů a hodin."

14 Na základě uvedených smluv Komise vyplatila Ploenzke, jakožto koordinátorce obou projektů, následující zálohy: 980 472 německých marek (DEM) na projekt DCC a 317 745 DEM na projekt Donna. Podle čl. 4 odst. 5 smluv byla Ploenzke povinna převést žalované částky, vyplacené Komisí, na které měla nárok. Žalované tak bylo převedeno 293 328 DEM na projekt DCC a 107 493 DEM na projekt Donna. V roce

1997 tedy obdržela celkovou částku ve výši 400 821 DEM (204 936,52 eur) jako zálohy na finanční pomoc.

15 Provádění obou projektů bylo zahájeno dne 1. ledna 1997. Po ukončení těchto projektů Ploenzke a žalovaná podaly žádost o náhradu nákladů v celkové výši 6 144 287 DEM na projekt DCC a 1 906 934 DEM na projekt Donna, přičemž podíl žalované činil 1 960 943 DEM v případě projektu DCC a 646 809 DEM v případě projektu Donna.

16 Náklady požadované žalovanou na projekt DCC se dělí na náklady na zaměstnance (834 568 DEM), subdodavatele (618 631 DEM), zařízení (384 018 DEM), cesty (32 682 DEM), spotřební materiál (35 017 DEM) a na režijní náklady (56 027 DEM).

17 Co se týče projektu Donna, žalovaná uplatnila náklady na zaměstnance (227 998,39 DEM), subdodavatele (257 659 DEM), zařízení (106 871 DEM), cesty (22 659 DEM), spotřební materiál (9 312,53 DEM) a na režijní náklady (22 385 DEM).

18 Komise pověřila externí znalce, aby vypracovali technické zprávy. V důsledku toho byla dne 10. prosince 1997 vypracována zpráva komise pověřené hloubkovou kontrolou pro projekt DCC a dne 26. června 1998 znalecký posudek pro projekt Donna. Obě zprávy došly k závěru, že nebyla dodržena stanovená kritéria kvality a že podmínky pro nahrazení nákladů stanovené ve smlouvách DCC a Donna nebyly obecně splněny.

19 Zpráva komise pověřené hloubkovou kontrolou byla zaslána účastníkům projektu DCC dne 17. prosince 1997. Poté dopisem ze dne 23. prosince 1997 zaslaným Ploenzke (a v kopii žalované) Komise vypověděla smlouvu DCC a vyzvala Ploenzke, aby o tom informovala své partnery. Tato výpověď nabyla účinku o měsíc později podle čl. 9 odst. 1 smlouvy.

20 Co se týče projektu Donna, který byl ukončen dne 30. září 1997, byl vypracován znalecký posudek, zejména v návaznosti na setkání zvané „technický přezkum", které se konalo v Bruselu dne 26. června 1998. Na tomto setkání zástupci žalované odpovídali na otázky znalců pověřených Komisí.

21 Mimoto pracovníci Komise přezkoumali ve dnech 10. a 11. března 1998 financování dotčených projektů. V návaznosti na tuto kontrolu Komise zaslala žalované návrh auditorských zpráv ze dne 28. dubna 1998 (týkající se projektu DCC) a ze dne 27. května 1998 (týkající se projektu Donna). Tyto návrhy zpráv poté, co podrobně vyčíslily a posoudily náklady na projekty, ukázaly, že většina uplatňovaných nákladů nebyla nahraditelná z důvodu nedodržení cílů smlouvy.

22 Poté, co Komise obdržela vyjádření žalované dne 30. června 1998, zaslala jí konečné znění auditorských zpráv s průvodním dopisem ze dne 29. července 1998. V těchto zprávách Komise došla k závěru, že Ploenzke může uplatňovat náhradu pouze ve výši 51 506 DEM pro projekt DCC a ve výši 37 679 DEM pro projekt Donna, zatímco žalovaná nemá nárok na jakoukoliv náhradu v případě projektu DCC a má nárok na náhradu pouze ve výši 46 300,18 DEM v případě projektu Donna.

23 Komise poté zaslala jak Ploenzke, tak žalované žádost o vrácení nenahraditelné části zálohy vyplacené na oba projekty. Ploenzke zaplatila Komisi částky, které po ní požadovala, zatímco žalovaná odmítla jakékoliv vrácení.

24 Dne 12. srpna 1998 Komise zaslala žalované platební výměr, po kterém následovala výzva k zaplacení, který žalovaná obdržela dne 8. září 1998 a který se týkal rozdílové částky ve výši 179 337 ECU (354 520,82 DEM), jež měla být zaplacena před 31. říjnem 1998. Do dnešního dne žalovaná tuto částku nezaplatila.

25 Dopisem ze dne 30. listopadu 1998 žalovaná požádala Komisi o dodatečnou platbu ve výši 352 800 ECU pro projekt DCC a ve výši 110 781,45 ECU pro projekt Donna. Do dnešního dne Komise rovněž nevyplatila tyto částky.

26 Konečně žalovaná v roce 1999 podala k Evropskému ombudsmanovi stížnost směřující proti Komisi. Toto řízení bylo ukončeno dne 27. dubna 2000. Ve svém rozhodnutí Ombudsman došel k závěru, že nelze shledat, že by Komise jednala v rozporu s řádným úředním postupem.

Řízení a návrhová žádání účastníků řízení

27 Návrhem došlým kanceláři Soudu dne 24. prosince 2004 podala Komise projednávanou žalobu.

28 Na základě zprávy soudce zpravodaje se Soud (druhý senát) rozhodl uspořádat neformální setkání s účastníky řízení. Toto setkání se konalo za přítomnosti soudce zpravodaje dne 2. února 2006. Při této příležitosti zahájili účastníci řízení jednání směřující k dosažení smírného narovnání ve lhůtě dvou měsíců. Poté, co byla tato lhůta dvakrát prodloužena, žalovaná uvědomila Soud dne 29. června 2006 o neúspěchu snahy dosáhnout smírného narovnání.

29 Poté se Soud (druhý senát) rozhodl zahájit ústní část řízení.

30 Řeči a odpovědi účastníků řízení na otázky Soudu byly vyslechnuty na jednání konaném dne 7. listopadu 2006.

31 Komise navrhuje, aby Soud:

— uložil IIC Informations-Industrie Consulting zaplatit Komisi částku ve výši 181 263,61 eur, navýšenou o úroky ve výši 4 % od 1. listopadu 1998;

— uložil IIC Informations-Industrie Consulting náhradu nákladů řízení.

32 Žalovaná navrhuje, aby Soud:

— zamítl žalobu;

— podpůrně přiznal žalované ochranu proti výkonu rozsudku a umožnil jí vyhnout se případnému výkonu rozsudku zřízením zástavního práva, které může mít formu bankovní záruky;

— uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

33 Komise tvrdí, že téměř všechny náklady, jejichž financování bylo žalované přiznáno, nebyly způsobilé pro účely náhrady. Podle Komise z technických zpráv uvedených výše v bodech 18 až 20 vyplývá, že žalovaná je povinna v souladu s bodem 4.3 přílohy II smluv DCC a Donna vrátit částky, které jí byly vyplaceny jako záloha, neboť nemá nárok na financování svých nákladů.

34 Proti těmto tvrzením žalovaná předkládá dvě série důvodů na obranu. První sérií důvodů zpochybňuje splatnost pohledávky uplatňované Komisí. V této souvislosti se dovolává nedostatku způsobilosti hájit se u soudu (pasivní legitimace), promlčení tvrzené pohledávky a pozbytí jakéhokoliv nároku Komise na vrácení. Druhou sérií důvodů uplatňuje, že cíle sledované oběma projekty byly dosaženy a že uplatněné náklady byly skutečně vynaloženy. Vytýká Komisi její kontradiktorní chování v tom, že se snaží *a posteriori* vyhnout svým smluvním závazkům dovoláváním se pouhých formalit.

Ke způsobilosti hájit se u soudu (pasivní legitimace)

Argumenty účastníků řízení

35 Komise se domnívá, že je oprávněna domáhat se uhrazení své pohledávky vůči žalované vzhledem k tomu, že smlouvy DCC a Donna označují žalovanou jako dlužníka, který je povinen pohledávku uhradit. Všechny smluvní strany jsou totiž povinny individuálně vrátit neoprávněně vyplacené částky.

36 Podle žalované z obou smluv vyplývá, že cílem Komise bylo mít jediného prostředníka, se kterým mohly být veškeré obtíže spojené s provedením smluv přímo projednány. V důsledku toho úloha Ploenzke jako koordinátorka překročila úlohu pouhého zmocněnce pověřeného přijímáním pomoci. Bod 4.3 přílohy II smluv, který smluvním stranám ukládá povinnost vrátit Komisi přeplatky, nevede k jinému závěru, neboť neuvádí způsob, jakým se má vrácení uskutečnit. Tento bod 4.3 musí být vykládán tak, že Ploenzke byla smluvní stranou, jejímž prostřednictvím se měly smlouvy plnit.

Závěry Soudu

37 Je třeba připomenout, že smlouvy DCC a Donna byly uzavřeny mezi Komisí na straně jedné a Ploenzke a žalovanou, označenými jako „smluvní strany", na straně druhé, přičemž Ploenzke měla mimoto úlohu „koordinátorky" na základě čl. 1 odst. 3 smluv DCC a Donna. V souladu s článkem 1 týchž smluv se smluvní strany vůči Komisi zavázaly, že smlouvu splní společně a nerozdílně, pokud jde o práce uvedené v jejich příloze I.

38 Je sice pravda, že Ploenzke byla jakožto koordinátorka odpovědná za předložení všech dokumentů Komisi, jakož i za celkové spojení mezi smluvními stranami a Komisí. Mimoto na straně smluvních stran byla Ploenzke jediným prostředníkem Komise. Smluvní ustanovení upravující tuto koordinátorskou úlohu musí být nicméně – v souladu s relevantním německým právem, a sice § 242 Bürgerliches Gesetzbuch (BGB, německý občanský zákoník) – vykládáno v souladu s požadavky loajality a vzájemné důvěry všeobecně přijatými mezi stranami smlouvy.

39 Z bodu 4.3 přílohy II smluv přitom jasně vyplývá, že „smluvním stranám" jako takovým, a nikoliv případnému koordinátorovi příslušelo vrátit Komisi rozdíl mezi finančním příspěvkem skutečně splatným a neoprávněnými platbami. Navíc Komise správně zdůraznila, že koordinace příslušející Ploenzke se omezovala na některé doplňkové organizační úlohy, zejména na úlohu převodu částek vyplacených Komisí druhé smluvní straně.

40 V důsledku toho nemohou být sporné smlouvy důvodně vykládány tak, že Ploenzke jakožto koordinátorka měla vrátit platby, jejichž příjemcem byla podle čl. 4 odst. 5 druhého pododstavce smluv pouze žalovaná jakožto smluvní strana a dlužník. Tyto smlouvy tedy neobsahují žádné ustanovení, které by ukládalo Ploenzke vrátit částku vyšší, než je částka, kterou sama obdržela jako smluvní strana.

41 Z toho plyne, že žalovaná má povinnost vrátit zálohy, které obdržela navíc, za předpokladu, že se tato povinnost ukáže opodstatněná.

42 Žalobní důvod týkající se nedostatku pasivní legitimace musí být tedy zamítnut.

K promlčení

Úvodní poznámky

43 Co se týče německého práva relevantního v oblasti promlčení, v projednávaném případě jsou ustanovení BGB o promlčení použitelná, přestože jsou sporné smlouvy

kvalifikovány jako „veřejnoprávní smlouvy" ve smyslu článku 238 ES. Bundesverwaltungsverfahrensgesetz (spolkový zákon o správním řízení, dále jen „BVwVfG") ze dne 25. května 1976 (BGBl. 1976 I, s. 1253, a 2003 I, s. 102), který upravuje zejména veřejnoprávní smlouvy, avšak mlčí, pokud jde o otázky promlčení, totiž v § 62 stanoví, že ustanovení BGB jsou komplementárně obdobně použitelná.

44 V tomto ohledu je nesporné, že před reformou německého závazkového práva v roce 2002 stanovila ustanovení o promlčení uvedená v § 195 a § 196 BGB obecnou promlčecí lhůtu 30 let a promlčecí lhůtu dva nebo čtyři roky ve vztahu k řadě určitých pohledávek specifických hospodářských subjektů.

45 Od reformy německého závazkového práva stanoví § 195 BGB, v nejnovějším znění, obecnou promlčecí lhůtu tři roky.

46 Ustanovení § 229 odst. 6 čtvrtého pododstavce Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch (prováděcí zákon k BGB, dále jen „EGBGB") zavedla v rámci reformy závazkového práva přechodný režim, podle kterého platí, že pokud je promlčecí lhůta stanovená v novém znění BGB použitelná od 1. ledna 2002 kratší, než je lhůta, která byla stanovena ve starém znění BGB, použitelná do tohoto data, použije se kratší lhůta a počíná běžet dne 1. ledna 2002.

Argumenty účastníků řízení

47 Podle Komise není její nárok na vrácení v projednávaném případě promlčen. V souladu s § 195 BGB, ve starém znění, podléhalo původně toto právo promlčecí

lhůtě 30 let. Na základě ustanovení § 195 BGB, v novém znění, ve spojení s § 229 odst. 6 čtvrtým pododstavcem EGBGB je nyní promlčecí lhůta uvedeného práva tři roky. Tato lhůta počala běžet dne 1. ledna 2002 a před svým uplynutím dne 31. prosince 2004 byla přerušena podáním projednávané žaloby.

48 Komise tvrdí, že § 196 BGB, ve starém znění, kterého se žalovaná dovolává, obsahuje taxativní výčet, takže všechna práva, která nespadají výslovně do tohoto textu, jsou vyloučena z krátké promlčecí lhůty. Základní myšlenka tohoto ustanovení – směřující k tomu, aby každodenní transakce, u kterých se zřídka vydává platební doklad, podléhaly krátké promlčecí lhůtě – nemůže být obdobně použita na financování sporných projektů Komisí.

49 Žalovaná odpovídá, že pohledávka Komise je promlčena, jelikož promlčecí lhůta v projednávaném případě uplynula před podáním žaloby. Tvrdí, že kulturní iniciativy, jako jsou iniciativy zahájené prostřednictvím dvou sporných projektů, ve velkém měřítku závisí na poskytnutí dotací. V této oblasti existuje přitom zvláštní potřeba právní jistoty, neboť žádosti o vrácení představují značný finanční tlak na příjemce. Je tudíž třeba použít obdobně ustanovení o zkrácené promlčecí lhůtě stanovené v § 196 BGB, ve starém znění.

50 Žalovaná upřesňuje, že její zájem je srovnatelný se zájmem dlužníků, od kterých jsou vymáhány pohledávky uvedené v tomto ustanovení, tedy pohledávky vyplývající zpravidla z všeobecného obchodního styku, kteří mají potřebu právní jistoty zajištěnou díky zkráceným promlčecím lhůtám. Zapojení žalované do sporných kulturních projektů bylo spojeno se značnými hospodářskými zájmy a konkrétními finančními dopady. Německé právo uznává zásadu obdobného použití uvedeného

§ 196, jelikož zákonná ustanovení o promlčecí lhůtě neobsahují žádný taxativní výčet, neboť zákonodárce nemohl podrobně upravit všechny zvláštnosti poskytnutí evropské dotace.

Závěry Soudu

51 Za účelem přezkoumání možnosti přímého nebo obdobného použití § 196 BGB, ve starém znění, na projednávaný případ je namístě připomenout, že toto ustanovení stanoví zkrácenou promlčecí lhůtu pro řadu pohledávek, které jsou v něm podrobně uvedeny.

52 Je přitom zřejmé, že toto ustanovení neuvádí ani právo na vrácení částek vyplacených jako dotace Společenství, ani právo na vrácení záloh vyplacených za tímto účelem. Nemůže se tedy použít na projednávaný případ přímo.

53 Případné obdobné použití je v německém právu přijímáno, je-li v dotčené právní úpravě právní mezera, přičemž posuzovaná skutková a právní situace musí být srovnatelná se situací skutečně upravenou zákonem. Obdobné použití zejména předpokládá, že je velice pravděpodobné, že kdyby zákonodárce musel zaplnit tuto právní mezeru s přihlédnutím k dotyčným zájmům, učinil by tak zahrnutím sporné situace do dotčené právní úpravy (rozsudky spolkového soudu v občanskoprávních věcech, BGHZ svazek 105, s. 140, 143; svazek 110, s. 183, 193; svazek 120, s. 239, 252).

54 Jak přitom vyplývá z odůvodnění BGB, § 196 tohoto zákoníku, ve starém znění, je založen na předpokladu, že každodenní transakce jsou zpravidla charakterizovány

okamžitými platbami a neexistencí dokladů nebo jejich rychlým zničením a po smluvních stranách nemůže být rozumně požadováno, aby uchovávaly po 30 let důkazy týkající se uzavření a splnění smlouvy tohoto druhu.

55 S ohledem na výše uvedené nemůže být v projednávaném případě existence právní mezery v relevantním textu shledána.

56 Ustanovení § 196 BGB, ve starém znění, totiž stanoví zkrácenou promlčecí lhůtu pouze pro vrácení záloh poskytnutých v rámci smlouvy uzavřené se zaměstnancem, s pracovníkem nebo s advokátem. Žalovaná, jako obchodní společnost, nemůže být stavěna na roveň s těmito vymezenými kategoriemi osob. Vzhledem k tomu, že se jedná o obchodní společnost, nemůže být na ni ani nahlíženo jako na osobu, která potřebuje zvláštní ochranu zajištěnou zkrácenými promlčecími lhůtami.

57 Mimoto financování sporných kulturních projektů z prostředků Společenství nemůže být považováno za každodenní transakci. Tyto projekty, které mají značný finanční význam, jsou totiž založeny na komplexních dohodách, včetně obsáhlých příloh, které stanoví technické a finanční audity a které zavazují žalovanou k poskytnutí podrobných důkazů o svých nákladech, aby jí mohly být nahrazeny.

58 V důsledku toho musí být žalobní důvod vycházející z promlčení pohledávky uplatňované Komisí rovněž zamítnut.

K pozbytí nároku

Argumenty účastníků řízení

59 Komise uplatňuje, že na rozdíl od tvrzení žalované nepozbyla nárok na svou pohledávku. Celkový postoj Komise totiž neumožňoval žalované očekávat, že Komise nebude uplatňovat svou pohledávku. Žalovaná nemá ani právo na ochranu legitimního očekávání, neboť Komise ve výše uvedených technických zprávách upřesnila, že sporné projekty neodpovídají požadavkům kvality. V důsledku toho měla žalovaná očekávat, že bude muset vrátit dotčené částky.

60 Žalovaná je toho názoru, že se mohla oprávněně domnívat, že Komise nebude již uplatňovat svůj nárok na vrácení. V důsledku toho Komise pozbyla tohoto práva. S ohledem na celkové chování Komise se totiž žalovaná mohla domnívat, že se Komise vzdala svého práva, neboť během téměř sedmi let, a sice mezi vypracováním auditorských zpráv a koncem prosince 2004, nepřijala žádné opatření, jímž by se domáhala vrácení dotčených částek soudní cestou. Žalovaná dodává, že se mohla oprávněně domnívat, že se Komise tohoto práva vzdala, neboť po sedm let odkazovala na dotčené projekty na internetové stránce Evropské unie, přičemž tak využívala jejich výsledky pro své vlastní účely. Je rovněž třeba vzít v úvahu okolnost, že projekty by nemohly být provedeny bez finanční pomoci Komise a že finanční zdraví žalované závisí na možnosti ponechat si finanční příspěvek. V tomto ohledu žalovaná zdůrazňuje specifickou povahu sporných dotací jako „ztracené dotace". Dochází k závěru, že žaloba směřující k jejich navrácení musí být podána neprodleně, což se v projednávaném případě nestalo.

61 Podle žalované je odkaz na auditorské zprávy nerelevantní, jelikož znalci vybraní a pověření Komisí nevypracovali nezávislé znalecké posudky, které by byly v souladu s pravidly v oboru. Konkrétně podrobně nepřezkoumali argumenty uplatněné žalovanou během provádění projektů.

62 Co se týče projektu Donna, datum předání znaleckého posudku dne 26. června 1998 nasvědčuje tomu, že Komise chtěla zamezit přezkoumání argumentů uplatněných žalovanou. Na setkání, které se uskutečnilo v uvedený den, totiž zástupci žalované odpověděli na otázky znalců Komise. Komise nicméně předala zápis z tohoto setkání až krátce před zasláním své žádosti o vrácení. Totéž platí, pokud jde o projekt DCC: dne 17. prosince 1997 Komise zaslala technickou zprávu zúčastněným a dne 23. prosince 1997 vypověděla smlouvu.

63 V této souvislosti žalovaná tvrdí, že dosud nepožádala o částky, na které má nárok z důvodu náhrady svých nákladů (352 800 ECU pro projekt DCC a 110 781,45 ECU pro projekt Donna), neboť se domnívala, že Komise rovněž nebude uplatňovat svůj nárok na vrácení. Obě účastnice řízení se totiž tehdy mlčky dohodly ponechat věci ve stavu, v jakém jsou, aby dosáhly vzájemně přijatelného řešení (*pactum de non petendo*). Chování žalované je tedy důkazem její důvěry v nečinnost Komise v tomto ohledu.

Závěry Soudu

64 Je namístě bez dalšího odmítnout tvrzení žalované, podle kterého se obě účastnice řízení v dané době mlčky dohodly ponechat věci ve stavu, v jakém jsou, aby dosáhly

vzájemně přijatelného řešení. Jedná se totiž o tvrzení, které není podloženo žádným důkazem ve spisu. Ačkoliv Komise toto tvrzení důrazně popřela, žalovaná nepředložila žádný konkrétní důkaz, který by umožnil dojít k závěru o vzájemném vzdání se nároku mlčky.

65 Je třeba v každém případě dodat, že s ohledem na nerovnou výši sporných částek, a sice jednak 180 000 eur požadovaných Komisí z důvodu navrácení, a jednak 650 000 eur požadovaných žalovanou z důvodu náhrady nákladů, se uzavření takového *pactum de non petendo* nezdá věrohodné. Mimoto ani před Soudem se žalovaná nedovolávala započtení své tvrzené pohledávky s pohledávkou Komise, avšak pouze tvrdila, že „si vyhrazuje právo požádat Komisi o vyplacení zbytkových částek". V souladu s novým zněním § 215 BGB by přitom případné promlčení pohledávky Komise nebránilo žalované uplatnit v rámci projednávaného sporu tuto pohledávku z titulu započtení.

66 Je dále namístě konstatovat, že v německém právu byla zásada pozbytí práva rozvinuta judikaturou v rámci § 242 BGB, který smluvním stranám ukládá splnit jejich smlouvu podle požadavků loajality a vzájemného očekávání všeobecně přijatých v právních vztazích mezi jednotlivci. Podle této judikatury věřitel pozbývá své právo ze smlouvy, pokud se ho po dlouhou dobu nedovolal a pokud s ohledem na jeho celkové chování je dlužník oprávněn se domnívat, že se tohoto práva v budoucnu dovolávat nebude (BGHZ svazek 91, s. 62, 71, svazek 105, s. 290, 298, a zejména svazek 146, s. 217, 220 a 221).

67 Je tudíž třeba zaprvé přezkoumat délku doby, po kterou věřitel nevykonal své právo, přičemž relevance doby nečinnosti závisí na jednotlivém případu. Zadruhé je třeba vzít v úvahu povahu a výši pohledávky, která může spadat buď do práva

soukromého, nebo práva veřejného, a konečně intenzitu důvěry vyvolané chováním věřitele, jakož i rozsah potřeby ochrany dlužníka.

68 Co se týče délky, po kterou byla Komise v projednávaném případě nečinná, je důležité nejprve konstatovat, že počátek tohoto období nečinnosti musí být stanoven k 1. listopadu 1998. Platebním výměrem a výzvou k zaplacení, uvedenými v bodě 24 výše, totiž Komise jasně a definitivně požádala žalovanou, ve formě výzvy, aby zaplatila částku 179 337 ECU do 31. října 1998.

69 Z toho plyne, že jakýkoliv důkaz předcházející tomuto datu – zejména způsob, kritizovaný žalovanou, jakým byly vypracovány technické a auditorské zprávy uvedené v bodech 18 až 22 výše – je nerelevantní pro rozhodnutí o otázce, zda Komise pozbyla svůj nárok na vrácení, uplatněný dne 31. října 1998, z pouhého důvodu, že ho neuplatnila u soudu před 24. prosincem 2004.

70 Je namístě dále konstatovat, že Komise tím, že podala projednávanou žalobu více než šest let po výzvě ze dne 31. října 1998, dodržela zvláštní promlčecí lhůtu, původně 30, poté tři roky (viz body 44 až 46 výše), použitelnou na projednávaný případ. Věřiteli nemůže být přitom bráněno, aby v plném rozsahu využil promlčecí lhůtu, zejména pokud je relativně krátká oproti promlčecí lhůtě 30 let.

71 Je třeba dodat, že žalovaná byla povinna na základě § 257 odst. 1 bodu 4 a odst. 4 Handelsgesetzbuch (německý obchodní zákoník, dále jen „HGB“) a § 147 odst. 1 bodu 4 a odst. 3 Abgabenordnung (německý daňový zákoník, dále jen „AO“) uchovávat po deset let všechny účetní doklady týkající se provádění projektů DCC

a Donna. I když délka povinnosti uchovávat tyto účetní doklady byla prodloužena na deset let až § 2 a § 4 zákona ze dne 19. prosince 1998, kterým se mění několik daňových právních předpisů (BGBl. 1998 I, s. 3816), tato nová lhůta deseti let byla použitelná na základě § 3 a § 5 téhož zákona tam, kde dříve použitelná lhůta pro uchování těchto dokladů ještě na konci roku 1998 neuplynula. Jelikož přitom projekty DCC a Donna byly provedeny v roce 1997, měly být účetní doklady týkající se těchto projektů uchovány na základě dřívějších ustanovení HGB a AO po dobu šesti let, takže tato lhůta ještě na konci roku 1998 neuplynula.

72 Žalovaná u Soudu neuplatnila, že podléhá zvláštním kratším lhůtám pro uchování dokladů, které již uplynuly před podáním projednávané žaloby. Naproti tomu se dovolávala ustanovení § 45 Sozialgesetzbuch X (německý sociální zákoník, část X) ze dne 18. srpna 1980 (BGBl. 1980 I, s. 1469, a 2001 I, s. 130) a § 48 BVwVfG (viz bod 43 výše), podle kterých správní orgány, na rozdíl od příjemce, mají v zásadě pouze roční lhůtu ke zpětvzetí protiprávního příznivého správního aktu.

73 V tomto ohledu postačuje poukázat na to, že tato roční lhůta je vlastní správním řízením, v jejichž rámci veřejná správa může jednat jednostranným správním aktem. Naproti tomu ustanovení dovolávaná žalovanou nejsou pro projednávaný případ nikterak relevantní vzhledem k tomu, že Komise a žalovaná daly přednost vytvoření smluvních vztahů, na základě kterých Komise nebyla oprávněna takové akty přijmout.

74 Z toho plyne, že doba více než šesti let mezi výzvou zaslanou žalované a podáním projednávané žaloby se nejeví za okolností projednávaného případu dostatečně dlouhá pro to, aby měla za následek pozbytí pohledávky požadované Komisí.

75 Co se týče povahy a výše této pohledávky, žalovaná nepředložila žádný důkaz, který by mohl prokázat, že Komise musí z důvodu charakteristik nebo výše dotčeného nároku na vrácení pozbýt svého nároku.

76 Co se týče případné důvěry vyvolané u žalované chováním Komise, je nutno konstatovat, že spis neobsahuje žádný důkaz kladného aktu, kterým by Komise nad rámec pouhé své nečinnosti po dobu několika let projevila záměr vzdát se svého nároku na vrácení. Právě naopak, jak vyplývá z rozhodnutí Evropského ombudsmana, kterým uzavřel dne 27. dubna 2000 řízení o stížnosti, které zahájila žalovaná, Komise výslovně u Ombudsmana prohlásila, že bude svůj nárok na vrácení vymáhat soudní cestou.

77 Mimoto žalovaná, jako opatrný a obezřetný hospodářský subjekt, musela vědět o vstupu reformy německého závazkového práva v platnost v roce 2002. Mohla tudíž očekávat, že Komise plně využije nové promlčecí lhůty, která uplynula dne 31. prosince 2004 (viz body 44 až 46 výše). Skutečnost, že se žalovaná rozhodla neuplatnit u soudu vrácení své vlastní pohledávky u Komise, v žádném případě nemohla dát vznik legitimnímu očekávání žalované, že Komise neuplatní svůj nárok na vrácení. V každém případě žalovaná neuplatnila, že jí Komise svým chováním zabránila podat včas žalobu na zaplacení.

78 Co se konečně týče potřeby ochrany žalované, žalovaná tvrdí, že jako společnost s ručením omezeným patří do kategorie malých a středních podniků, takže je třeba v tomto bodě činit jasný rozdíl mezi ní a akciovou společností Ploenzke, která působí na světové úrovni.

79 V tomto ohledu je namístě poukázat na to, že skutečnost, že dlužníkem je malá společnost, sama o sobě nepostačuje k tomu, aby její věřitel byl prohlášen za zbaveného své pohledávky, ledaže svým chováním přispěl ke špatné finanční situaci dlužníka. Nic ve spisu však neumožňuje dospět k závěru, že se Komise chovala tímto způsobem během období mezi 1. listopadem 1998 a podáním projednávané žaloby.

80 Krom toho se žalovaná, jako malý podnik, nemůže užitečně dovolávat nedostatku zkušeností ve vztahu k provádění obou projektů financovaných Komisí. Pan B., bývalý jednatel žalované a člen pracovního týmu činného v rámci těchto projektů (viz bod 12 výše), totiž podepsal smlouvy DCC a Donna jménem Ploenzke, v postavení ředitele jednotky posledně uvedené společnosti. Mimoto je pan B. uveden jako jeden ze zástupců Ploenzke v příloze smlouvy DCC a jako jediný zástupce Ploenzke v příloze smlouvy Donna. S ohledem na existenci těchto osobních vazeb mezi oběma společnostmi se nezdá, že žalovaná objektivně potřebuje zvláštní ochranu proti nároku na vrácení uplatňovanému Komisí.

81 S ohledem na konkrétní okolnosti projednávaného případu nemůže být tedy žalobní důvod vycházející z pozbytí nároku přijat.

82 Z výše uvedeného vyplývá, že první série žalobních důvodů dovolávaných IIC musí být zamítnuta. V důsledku toho je třeba konstatovat, že pohledávka uplatněná Komisí je splatná. Zbývá nicméně určit, které náklady jsou nahraditelné v rámci obou dotčených projektů.

K nahraditelným nákladům v rámci projektů DCC a Donna

Úvodní poznámky

83 Je třeba připomenout, že tvrzený nárok Komise na vrácení vyplacených záloh vyplývá z bodu 4.3 přílohy II každé smlouvy. Toto smluvní ustanovení totiž zakládá takové právo, jestliže celkový finanční příspěvek dlužný Komisí s ohledem na projekty, jak vyplývá případně z účetní revize, je nižší než již provedené platby na projekty. Na základě uvedeného bodu 4.3 je tedy třeba ověřit, zda výše záloh obdržená žalovanou převyšuje částku způsobilých nákladů.

84 V tomto ohledu se zdá, že Komise nepřijala žádnou z položek nákladů, které jí žalovaná předložila v rámci projektu DCC, když požadovala náhradu celkové částky 1 960 943 DEM zahrnující náklady na zaměstnance (834 568 DEM), subdodavatele (618 631 DEM), zařízení (384 018 DEM), cesty (32 682 DEM), spotřební materiál (35 017 DEM) a režijní náklady (56 027 DEM).

85 V rámci projektu Donna Komise schválila pouze náhradu částky ve výši 46 300,18 DEM, zatímco žalovaná požadovala celkovou částku ve výši 646 809 DEM zahrnující náklady na zaměstnance (227 998,39 DEM), subdodavatele (257 659 DEM), zařízení (106 871 DEM), cesty (22 659 DEM), spotřební materiál (9 236 DEM) a režijní náklady (22 385 DEM).

86 V této souvislosti žalovaná Komisi vytýká, že se chovala rozporně, neboť její žádost o vrácení byla neslučitelná se skutečností, že všechna smluvní plnění byla řádně

splněna. Mimoto tvrdí, že náklady, které u Komise uplatnila za účelem jejich nahrazení, jsou všechny způsobilé.

K rozpornému chování Komise

— Argumenty účastníků řízení

87 Komise je toho názoru, že její chování, a sice požadování vrácení záloh vyplacených žalované, není rozporné. Sporné projekty totiž skončily neúspěchem, neboť kritéria kvality nebyla splněna.

88 V každém případě náhrada vzniklých nákladů nezávisí na úspěchu nebo neúspěchu projektů. Nezávisle na úspěchu projektů totiž žalovaná nebere v potaz, že Komise měla nárok na vrácení, neboť dovolávané náklady nejsou způsobilé ve smyslu bodů 1 a 5 přílohy II každé smlouvy. Jediným rozhodujícím prvkem je tedy to, zda žalovaná může prokázat, že výdaje jsou způsobilé, což nebyla schopna učinit.

89 Žalovaná tvrdí, že poskytla plnění dohodnutá v obou smlouvách správně a úplně. Komise totiž v současné době používá pro účely reklamy výsledky obou projektů na internetových stránkách Evropské unie. Tato stránka odkazuje na memorandum o porozumění v otázce evropského kulturního dědictví, ve kterém Komise děkuje

panu B. za odvedenou práci, která přispěla k uskutečnění cílů memoranda o porozumění. Projekt DCC byl uveden pro ilustraci zásluh pana B. Mimoto v dopise ze dne 16. března 1998 Komise poděkovala žalované za její přínos memorandu o porozumění, a tedy oběma projektům. Je důležité, že Komise nestáhla z internetu odkazy na oba projekty, a že se tedy nedistancovala od cílů dosažených v rámci těchto projektů.

90 Žalovaná dodává, že zprávy, programy, jakož i digitální a analogový materiál vytvořený pro projekty byly dodány a že uplatňované náklady na zaměstnance byly skutečně vynaloženy. Během provádění projektů nebyla žalované sdělena žádná z vytýkaných skutečností, které jsou nyní uplatňovány v žalobě. Cílem smluvních ustanovení uvedených Komisí je pouze usnadnit prokázání a kontrolu způsobilých výdajů, které vznikly v rámci obou projektů.

— Závěry Soudu

91 Žalovaná se v podstatě domnívá, že úspěch projektů DCC a Donna sám o sobě vylučuje právo na vrácení uplatňované Komisí, jelikož toto právo je založeno na čistě formálních hlediscích způsobilosti.

92 Toto tvrzení nelze přijmout.

93 Komise je totiž na základě článku 274 ES vázána povinností řádné finanční správy prostředků Společenství. V systému poskytování finanční pomoci Společenství podléhá využití této pomoci pravidlům, která mohou vést k částečnému nebo celkovému navrácení již poskytnuté pomoci. Příjemce finanční pomoci, jehož žádost

byla Komisí schválena, tedy nenabývá konečného práva na platbu celé pomoci, jestliže nedodržuje podmínky, kterým podpora podléhá (rozsudky Soudu ze dne 14. července 1997, Interhotel v. Komise, T-81/95, Recueil, s. II-1265, bod 62, a ze dne 29. září 1999, Sonasa v. Komise, T-126/97, Recueil, s. II-2793, bod 59).

94 V této souvislosti Soudní dvůr rozhodl, že podle základní zásady upravující finanční pomoc Společenství může Společenství dotovat pouze skutečně vynaložené náklady. Proto, aby Komise mohla vykonávat svou kontrolní roli, musejí příjemci této pomoci prokázat, že náklady přičitatelné dotovaným projektům jsou skutečné, přičemž poskytnutí spolehlivých informací těmito příjemci je nezbytné pro řádné fungování systému kontroly a dokazování zavedeného za účelem ověření, zda jsou splněny podmínky pro poskytnutí pomoci. Důkaz o tom, že byl projekt realizován, tedy nepostačuje k tomu, aby odůvodnil konkrétní dotaci. Příjemce pomoci musí kromě toho prokázat, že vynaložil uplatněné náklady v souladu s podmínkami stanovenými pro poskytnutí dotyčné pomoci, přičemž způsobilými náklady jsou pouze řádně odůvodněné náklady. Jeho povinnost dodržovat stanovené finanční podmínky představuje dokonce jeden z jeho hlavních závazků, a z tohoto důvodu je podmínkou pro poskytnutí pomoci Společenství (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 19. ledna 2006, Comunità montana della Valnerina v. Komise, C-240/03 P, Sb. rozh. s. I-731, body 69, 76, 78, 86 a 97).

95 Soudní dvůr rovněž rozhodl, že povinnost předat Komisi prohlášení o údajně způsobilých nákladech, ve formách a ve stanovených lhůtách, stanovená ve smlouvě o dotaci Společenství, je závazná a že jediným cílem požadavku předložit tato prohlášení v souladu s požadovanými formalitami je umožnit Komisi, aby měla k dispozici údaje nezbytné pro ověření, zda prostředky Společenství byly využity v souladu s ustanoveními smlouvy (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 26. ledna 2006, Implants v. Komise, C-279/03 OP, Sb. rozh. s. I-16, body 36 a 37).

96 Stejně tak v rámci financování Evropským zemědělským orientačním a záručním fondem a Evropským sociálním fondem Soudní dvůr zdůraznil důležitost pravidla, že rozpočet Společenství hradí pouze výdaje uskutečněné v souladu s pravidly Společenství, takže Komise může v případě nesrovnalosti snížit, pozastavit nebo zrušit finanční pomoc Společenství. Podle Soudního dvora i čistě „technické" nesrovnalosti, které nemají konkrétní finanční vliv, mohou vážně ohrozit finanční zájmy Unie, jakož i dodržování práva Společenství, a tedy odůvodnit uplatnění finančních oprav Komisí (rozsudek Soudního dvora ze dne 15. září 2005, Irsko v. Komise, C-199/03, Sb. rozh. s. I-8027, body 26, 27, 29 a 31).

97 Z této judikatury vyplývá, že skutečnost, že Komise trvala na tom, aby žalovaná bez výhrad dodržela své smluvní povinnosti ve vztahu k prohlášení o výdajích a dokladům o vynaložených nákladech, nelze kvalifikovat jako formalistickou. Žalované naopak přísluší, aby prokázala, že tyto povinnosti týkající se účetních dokladů skutečně dodržela.

98 Tento závěr není vyvrácen pravidly o důkazním břemenu. Podle těchto pravidel je sice Komise jako žalobkyně povinna prokázat opodstatněnost svého nároku na vrácení [rozsudek Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr, Německo) ze dne 14. ledna 1991, II ZR 190/89, BGHZ svazek 113, s. 222, 226] s tím výsledkem, že jí přísluší uvést nevyvratitelným způsobem a, v případě zpochybnění, prokázat, že její platby přesáhly dlužnou finanční pomoc.

99 Nicméně Komise musí přispět pouze na náklady, které byly vynaloženy v souladu se smluvními podmínkami a které byly zejména řádně odůvodněny. Pouze tehdy, když žalovaná předložila prohlášení o relevantních nákladech, musí Komise případně prokázat, že není povinna nahradit vynaložené výdaje, neboť smluvní plnění je vadné nebo že prohlášení o výdajích jsou nepřesná (viz v tomto smyslu stanovisko

generální advokátky Kokott k rozsudku Soudního dvora ze dne 17. března 2005, Komise v. AMI Semiconductor Belgium a další, C-294/02, Sb. rozh. s. I-2175, I-2178, body 174 a následující).

100 Krom toho co se týče tvrzeného úspěchu dotčených projektů, je třeba dodat, že žalovaná na jednání připustila, že spis neobsahuje žádný počítačový dokument potvrzující takový úspěch ve vztahu k digitalizaci vybraných kulturních obsahů v rámci projektu DCC nebo ve vztahu k instalaci virtuálního fóra v rámci projektu Donna. Žalovaná dokonce na jednání hovořila o neúspěchu projektů, který souvisí se skutečností, že v roce 1997 neexistoval dostatek uživatelů, kteří měli rychlý přístup k internetu, a že bylo třeba užívat modemy, které vůbec nebyly vhodné.

101 Ačkoliv žalovaná přesto tvrdí, že výsledky obou projektů jsou užívány pro účely reklamy na internetové stránce Evropské unie, Komise ve své replice (body 21 až 29) prokázala, že informace, které jsou k dispozici na uvedené stránce, se vztahují k začátku realizace projektů (v roce 1997) a nevyjadřují názor na jejich případný výsledek. Konečně výňatky z memoranda o porozumění v otázce evropského kulturního dědictví a konkrétněji poděkování, na která žalovaná odkazuje, rovněž nevypovídají o úspěchu projektů.

102 Konečně je pravda, že v kontextu memoranda o porozumění v otázce evropského kulturního dědictví je jméno bývalého jednatele žalované, pana B., uvedeno v rámci „Pracovní skupiny 4 – Priority v digitálním obsahu pro kulturu". Nicméně, jak Komise správně uvedla, na osobní přispění pana B. k projektu „Multimédia pro vzdělávání a zaměstnání prostřednictvím integrované kulturní iniciativy" bylo poukázáno pouze v rámci všeobecného poděkování všem účastníkům projektu DCC. Ani konečná zpráva pracovní skupiny 4 nemůže ani potvrdit objektivní výsledek projektu DCC, jelikož tato zpráva byla vypracována samotným panem B. Stejně tak

formulace použitá Komisí v jejím dopise ze dne 16. března 1998, kde děkuje žalované za vynaložené úsilí, představuje pouhou zdvořilostní formulaci a nesvědčí o žádném konkrétním a skutečném úspěchu pracovní skupiny 4.

103 Z výše uvedeného vyplývá, že žalobní důvod vycházející z rozporného chování Komise musí být zamítnut.

Ke způsobilosti uplatněných nákladů

104 Co se týče kategorií výdajů, které mohly být vynaloženy na provedení projektů DCC a Donna, a sice přímé výdaje (zaměstnanci, subdodavatelé, zařízení, cesty a spotřební materiál) a nepřímé výdaje (režijní náklady), je namístě připomenout, že bod 1.2 přílohy II každé smlouvy vymezuje nahraditelné náklady jako skutečné výdaje, jež jsou nezbytné pro každý projekt, mohou být prokázány a byly vynaloženy během trvání projektů.

105 Z toho plyne, že žalované příslušelo prokázat (viz bod 99 výše), že náklady uplatněné u Komise jsou skutečnými náklady, jež jsou skutečně nezbytné a byly vynaloženy na provedení projektů během jejich trvání. Mimoto při předložení tohoto důkazu měla žalovaná vyhovět zvláštním smluvním požadavkům pro každou kategorii nákladů.

106 V této souvislosti žalovaná vytýká Komisi neloajální chování v rozsahu, v němž požadovala předložení podrobných dokumentů po uplynutí téměř sedmi let, třebaže tyto dokumenty se buď ztratily, nebo mohly být jen těžko sestaveny z důvodu, že bývalý jednatel žalované, pan B., v roce 1999 zemřel. Žalovaná tvrdí, že předala

Komisi, během a neprodleně po provedení obou projektů, všechny požadované dokumenty prokazující způsobilost všech vynaložených nákladů. Podle žalované představují předložené dokumenty – zčásti uvedené v žalobě a připojené v příloze k ní – dostatečný důkaz o způsobilosti výdajů.

107 Tato argumentace nicméně nemůže osvobodit žalovanou od povinnosti uložené v bodě 1.2 přílohy II každé smlouvy. Krom toho postačuje připomenout, že žalovaná byla na základě relevantních ustanovení německého práva povinna uchovávat po 30 let všechny účetní doklady týkající se provádění projektů DCC a Donna (viz bod 71 výše).

108 Je třeba dodat, že zásadní otázkou, pokud jde o způsobilost nákladů uplatněných žalovanou, je, zda žalovaná byla schopna prokázat tyto náklady v roce 1997 a 1998, tedy na konci obou projektů. Příslušné důkazy přitom byly připojeny ke spisům předloženým účastníky řízení před Soudem. Jsou zejména uvedeny v přílohách k žalobě. Žalovaná výslovně odkázala na tyto přílohy ve své žalobní odpovědi (bod 24), aniž by Komisi vytýkala, že zničila nebo záměrně opomněla předložit relevantní doklady, které jí žalovaná včas předložila, avšak které již nemůže nyní znovu předložit. Poznámka žalované, že tyto doklady byly připojeny k žalobě pouze „zčásti", je v každém případě příliš neurčitá, než aby mohla zbavit žalovanou její povinnosti prokázat uplatněné náklady.

109 Je tedy namístě na základě výměny spisů mezi účastníky řízení, včetně písemností připojených k žalobě a k žalobní odpovědi, přezkoumat způsobilost jednotlivých kategorií nákladů.

— Náklady na zaměstnance

110 V rámci projektu DCC žalovaná uplatnila 834 568 DEM, a to ve vztahu k těmto osobám: pan C. (Micro Computer DOS Systemhaus), paní D., pánové E., F., G. (FORSA), M. (Leonardo) a W. (Innovative Software).

111 V rámci projektu Donna uplatnila 227 998,39 DEM ve vztahu k pánům F. a E., jakož i paní L.

112 Co se týče nákladů uplatněných v rámci projektu DCC, Komise tvrdí, že jednotlivé položky nákladů nemohly být přijaty, neboť osoby, které byly údajně zapojeny do realizace projektu, nebyly zaměstnány žalovanou. Totéž platí pro projekt Donna. V každém případě žádný z dokumentů předložených žalovanou nesplňuje formální podmínky stanovené v bodě 1.3.1 přílohy II každé smlouvy.

113 Žalovaná odpovídá, že odmítnutí uznat náklady na zaměstnance je v rozporu se smyslem a cílem uzavřených smluv. Co se týče vytýkané skutečnosti, že přímo nezaměstnávala dotčený personál, bod 1.3.1 přílohy II musí být vykládán tak, že směřuje k vyloučení náhrady výdajů pouze v případě, že osoby absolutně nejsou spojeny s projekty. Navíc Komisi poskytla rozpis pracovních hodin, který jasně ukazoval datum, pracovní dobu, oblast činnosti a samotný projekt. Jestliže Komise požaduje, aby rozpis pracovních hodin byl vypracováván alespoň jednou za měsíc a podepsán vedoucím projektu, ponechává bez povšimnutí čistě formální povahu bodu 1.3.1 přílohy II.

114 V tomto ohledu postačuje zdůraznit, že mezi účastníky řízení je nesporné, že žalovaná nesplnila podmínky bodu 1.3.1 přílohy II každé smlouvy. Podle tohoto ustanovení musejí být všechny uplatňované odpracované hodiny zaměstnanců zaznamenány a ověřeny a záznamy pracovní doby musejí být ověřeny alespoň jednou za měsíc vedoucím projektu nebo řádně pověřeným vedoucím pracovníkem smluvního podniku.

115 Rozpisy pracovních hodin předložené žalovanou (přílohy 9 a 10 žalobní odpovědi) přitom nejsou podepsané a není známo, kdo je vyhotovil. Jedná se o svazek kopií vytištěných počítačem, jejichž vztah k poskytnutým plněním není vzhledem k neexistenci jakéhokoliv vysvětlení nebo dodatečného důkazu prokázán. Žádný ze zástupců žalované totiž nepřevzal odpovědnost za pravdivost obsahu těchto rozpisů hodin tím, že by je včas podepsal.

116 Na rozdíl od tvrzení žalované neodporuje požadavek stanovený v bodě 1.3.1 přílohy II ani smyslu, ani cíli smluv. Toto ustanovení totiž má zajistit, aby řádně a v pravidelných intervalech (alespoň jednou za měsíc) byly předkládány věrohodné důkazy, podepsané kvalifikovanými zástupci žalované, o době skutečně strávené zaměstnanci žalované na dotčených projektech. Jelikož se Komise neúčastnila sjednaných prací, nemá k dispozici žádné jiné prostředky pro kontrolu přesnosti dovolávaných nákladů na zaměstnance.

117 Z toho plyne, že žalovaná nemá žádný nárok na náhradu svých údajných nákladů na zaměstnance, aniž je třeba rozhodnout o otázce, zda a případně za jakých podmínek se nezávislí spolupracovníci považují v německém právu za osoby náležející k zaměstnancům svého zaměstnavatele.

— Náklady na subdodavatele

118 V rámci projektu DCC žalovaná uplatnila 618 631 DEM rozdělených mezi následující položky: McDOS, Christian Liepe Photodesign a náklady Ploenzke přidělené IIC.

119 V rámci projektu Donna uplatnila 257 659 DEM rozdělených mezi následující položky: společnost Fink & Partner, paní D. D., paní B. D. a společnost Casper Casting and Styling Agency.

120 Co se týče projektu DCC, Komise tvrdí, že nedala předchozí povolení k subdodávce nezbytné podle čl. 5 odst. 1 smlouvy. V každém případě žalovaná nedodržela závazek uvést v subdodavatelských smlouvách povinnosti, které jí příslušely vůči Komisi, zejména povinnost vyhotovit rozpis pracovních hodin.

121 Co se týče projektu Donna, Komise připomíná, že přijala jako nahraditelné pouze náklady týkající se paní D. D. a B. D. ve výši 46 300,18 DEM. Naproti tomu odmítla nahradit ostatní náklady na subdodavatele, neboť ten nebyl předem písemně povolen.

122 Podle žalované je mezi účastníky řízení nesporné, že podniky, za něž byly tyto náklady předloženy, byly zapojeny do projektu DCC, takže předchozí povolení Komise nebylo nezbytné, jelikož článek 5 smlouvy DCC je pouhým pořádkovým opatřením. Mimoto Komise již subdodavatele schválila, když obdržela jejich seznam

za tímto účelem. Žalovaná nebyla povinna poskytnout podrobná prohlášení. Co se týče nákladů Ploenzke, jejich přidělení IIC vyplývá z interní smlouvy s Ploenzke.

123 Co se týče projektu Donna, žalovaná se domnívá, že všechny náklady na subdodavatele jsou nahraditelné. Podepsání memoranda o porozumění společností Fink & Partner umožňuje dodržet smysl a cíl čl. 5 odst. 1 smlouvy Donna. Co se týče nákladů společnosti Casper Casting and Styling Agency, písemné povolení Komise nebylo nezbytné.

124 V tomto ohledu je namístě připomenout, že na základě čl. 5 odst. 1 obou smluv bylo žalované povoleno uzavřít subdodavatelské smlouvy s výhradou předchozího písemného povolení Komise, přičemž žalovaná měla povinnost uložit všem subdodavatelům stejné povinnosti, které se vztahovaly na ní samotnou podle smluv uzavřených s Komisí.

125 Tvrzení uplatňované žalovanou, že toto ustanovení představuje pouhé pořádkové opatření, jehož porušení se nemůže dotýkat způsobilosti dotčených nákladů, musí být odmítnuto.

126 Smluvní požadavek předchozího povolení Komisí týkající se zapojení subdodavatelů je totiž odůvodněn a nezbytný vzhledem k tomu, že plnění smluvních povinností přísluší v zásadě pouze podniku, který Komise konkrétně a individuálně vybrala jako smluvní stranu. V důsledku toho musí mít Komise možnost kontrolovat a případně vyloučit případné zapojení subdodavatele. Porušení požadavku předchozího písemného povolení žalovanou tedy postačuje k tomu, aby Komise odmítla nahradit s tím související náklady.

127 Mimoto je v každém případě nesporné, že žalovaná nepředložila rozpis pracovních hodin svých subdodavatelů ve formě stanovené v bodě 1.3.1 přílohy II smluv. Článek 5 odst. 1 smluv přitom stanovil uložit všem subdodavatelům stejné povinnosti, které se vztahovaly na ni samotnou. Z toho plyne, že každý subdodavatel, kterého žalovaná zapojila do provádění projektu, byl povinen vyhovět bodu 1.3.1 uvedené přílohy II vystavením prohlášení o všech odpracovaných hodinách svých zaměstnanců zapojených do projektu a ověřením rozpisu pracovních hodin alespoň jednou za měsíc řádně pověřeným vedoucím pracovníkem.

128 Smluvní požadavek uložit každému subdodavateli tytéž povinnosti jako povinnosti použitelné na žalovanou byl odůvodněný a nezbytný, aby zaručil úplnou kontrolu údajně vynaložených nákladů a vyloučil, aby žalovaná mohla, prostřednictvím pouhého zapojení subdodavatelů, získat náhradu nákladů, které by jinak nebyly způsobilé.

129 Žádný rozpis hodin předložený žalovanou v příloze k její žalobní odpovědi nesplňuje tento požadavek. Z důvodů uvedených v bodech 115 a 116 výše nemá tudíž žalovaná žádné právo na náhradu dotčených nákladů na subdodavatele.

130 Co se týče nákladů přidělených žalované společností Ploenzke na základě údajné interní dohody mezi oběma společnostmi, je třeba dodat, že Ploenzke, na rozdíl od žalované, neprodleně vrátila všechny zálohy, které Komise požadovala (viz bod 23 výše). V důsledku toho nemůže být Komise povinna nahradit, prostřednictvím žalované, náklady, jejichž náhrady se Ploenzke tím, že vrátila obdržené zálohy, vzdala.

131 Z toho plyne, že žalovaná nemůže požadovat náhradu svých údajných nákladů na subdodavatele – s výjimkou nákladů již uznaných Komisí, které byly vynaloženy ve vztahu k paním B. D. a D. D. v rámci projektu Donna – z důvodu, že tyto náklady nebyly řádně prokázány.

— Náklady na cesty

132 V rámci projektu DCC žalovaná uplatnila 32 682 DEM ve vztahu k těmto osobám: paní D., pan E., pan F., paní L., pan M. (Leonardo) a pan C. (McDOS).

133 V rámci projektu Donna uplatnila 22 659 DEM ve vztahu k těmto osobám: paní D. D., pan E., pan F., paní L. a pan M.

134 Podle Komise nemá žalovaná žádný nárok na náhradu nákladů na cesty. V rozporu s bodem 1.3.4 ve spojení s bodem 1.2 přílohy II smluv totiž žalovaná neprokázala konkrétní spojitost mezi těmito výdaji a oběma projekty.

135 Co se týče projektu DCC, Komise tvrdí, že s výjimkou paní L. byly všechny společnosti a uvedené osoby dodavateli bez předchozího povolení. Náklady paní L. nejsou nahraditelné, neboť žalovaná nevynaložila náklady na zaměstnance ve vztahu k této osobě.

136 Co se týče projektu Donna, Komise tvrdí, že pokud jde o náklady vynaložené ve vztahu k panu M., žalovaná nepožadovala náklady na zaměstnance. Pan F. a pan E. neměli jakožto subdodavatelé předchozí povolení Komise. Ve vztahu k paní L. žalovaná nepředložila rozpis pracovních hodin. Náklady na paní D. D. nemohly být přijaty, neboť předložené dokumenty byly nedostačující pro prokázání nezbytnosti jejích cest.

137 Opakujíc argumenty uplatněné v kontextu subdodavatelů, žalovaná zdůrazňuje, že skutečnost, že neuplatnila náklady na zaměstnance, nikterak nevylučuje požadování nákladů na cesty dotčené osoby, pokud tyto náklady byly skutečně vynaloženy. Co se týče pánů F. a E., žádného povolení nebylo třeba. Co se týče nákladů na paní L., rozsah její práce byl prokázán rozpisy pracovních hodin poskytnutými Komisi. Co se týče nákladů na paní D. D., žalovaná odkazuje na dodatečné dohody týkající se náhrady jejích nákladů na cesty.

138 V tomto ohledu je nutné konstatovat, že náklady na cesty, pokud jde o jejich způsobilost, představují náklady typicky akcesorické v tom smyslu, že pouze cesta zaměstnanců, jejichž skutečně poskytnutá plnění byla uznána jako nezbytná v rámci projektů, může být kvalifikována jako nezbytná pro účely dotčených projektů. Jinými slovy náhrada nákladů na cesty je odůvodněna pouze tehdy, jestliže se osoba, na kterou jsou tyto náklady uplatňovány, užitečně účastnila realizace dotčeného projektu, a to formou uznanou Komisí.

139 Jak bylo přitom uvedeno výše, Komise byla oprávněna odmítnout náhradu všech výdajů uplatněných žalovanou z titulu nákladů na zaměstnance a na subdodavatele, s výjimkou nákladů týkajících se paní B. D. a D. D. pro projekt Donna. Jelikož tedy plnění údajně poskytnutá dotčenými osobami neměla pro Komisi žádnou vyčíslitelnou hodnotu, jejich případné cesty podniknuté za účelem poskytnutí

těchto plnění nemohou být kvalifikovány jako nezbytné pro účely projektů DCC a Donna. Komise se tedy správně v tomto ohledu dovolává bodu 1.2 přílohy II každé smlouvy, podle kterého jsou nahraditelné pouze skutečné náklady, jež jsou pro každý projekt nezbytné, mohou být prokázány a vznikly během trvání projektů.

140 Je třeba dodat, že žalovaná byla na základě bodu 5 přílohy II obou smluv povinna vést vlastní účetnictví a patřičnou dokumentaci za účelem podložení a prokázání uplatněných nákladů. Žádná z kopií připojených v přílohách A 7 až A 23 k žalobě a B 9 až B 14 k žalobní odpovědi nemůže být přitom kvalifikována jako platný a vhodný důkaz, který by s ohledem na cíl a nezbytnost každé jednotlivé cesty prokazoval, že uplatněné náklady na cesty byly skutečně vynaloženy pro účely projektů DCC a Donna. V rozporu s požadavky bodu 1.2 a bodu 5 přílohy II obou smluv tedy žalovaná neprokázala nezbytnou spojitost mezi náklady na cesty údajně vynaloženými ve vztahu k dotčeným osobám a jejich zapojením do projektů.

141 Co se konkrétněji týče paní B. D. a D. D., je třeba připomenout, že náklady na subdodavatele vynaložené ve vztahu k těmto osobám v rámci projektu Donna byly uznány Komisí jako nahraditelné. To však nemůže automaticky znamenat uznání uplatněných nákladů na cesty.

142 Spis totiž neobsahuje žádnou fakturu za cesty týkající se paní B. D. Co se týče paní D. D., faktury, připojené v přílohách A 23 k žalobě, které posledně uvedená zaslala žalované, obsahují natolik obecné a neurčité údaje, že nemohou být považovány za dostatečný důkaz pro účely bodů 1.2 a 5 přílohy II každé smlouvy. Neumožňují zejména ověřit relevanci cest paní D. D. pro projekt Donna a pro její vlastní činnost v rámci tohoto projektu.

143 Z toho plyne, že žalovaná nemá žádný nárok na náhradu svých údajných nákladů na cestu.

— Náklady na zařízení

144 V rámci projektu DCC žalovaná uplatnila 384 018 DEM ve vztahu k nákladům vynaloženým společností Digivision a nákladům Ploenzke přiděleným IIC. V rámci projektu Donna uplatnila náklady ve výši 106 871 DEM na základě faktury společnosti Fink & Partner.

145 Komise je proti nahrazení nákladů uplatněných v rámci projektu DCC a argumentuje, že náklady uplatněné ve vztahu ke společnosti Digivision nejsou způsobilé. V rozporu s požadavky v bodě 5 přílohy II smlouvy totiž výměna dopisů mezi žalovanou a společností Digivision neumožňuje posoudit nezbytnost těchto nákladů ani ověřit, zda náklady na nájem zařízení nepřekročily náklady na jejich případnou koupi. Co se týče nákladů Ploenzke přidělených žalované, ty nejsou nahraditelné, neboť v tomto ohledu neexistuje žádná dohoda mezi oběma společnostmi.

146 Co se týče projektu Donna, Komise zakládá své odmítnutí náhrady na skutečnosti, že žalovaná nepředložila nájemní smlouvu uzavřenou se společností Fink & Partner. Mimoto předložené dokumenty neupřesňují pronajatý materiál a nesplňují smluvní požadavky ohledně prokázání nákladů.

147 Podle žalované mohou dokumenty předložené Komisi za účelem prokázání uplatněných nákladů jako celek dostatečně prokázat, že uvedené náklady byly vynaloženy, jelikož smlouvy nevyžadují podrobný důkaz o vynaložených nákladech.

V každém případě by oba projekty nemohly být provedeny, kdyby žádné zařízení nebylo pronajato, a Komise nemá žádný platný důvod považovat faktury za nepřiměřené tím spíše, že neuvedla konkrétní důvody, proč se domnívá, že náklady na nájem zařízení by mohly přesáhnout náklady na jeho nákup. Krom toho sama Komise vyvíjí často činnost v oblasti kulturních iniciativ, a musí tudíž vědět, že vynaložené náklady jsou přiměřené. Přesná povaha technického materiálu, který je předmětem nájemní smlouvy, má tudíž malý význam. Konečně faktura společnosti-subdodavatele Fink & Partner je dostatečným důkazem.

148 V tomto ohledu je namístě připomenout právní úpravu obsaženou v bodech 1.2, 1.3.2 a 5 přílohy II každé smlouvy. Na základě těchto ustanovení je jednak výše způsobilých nákladů pro pronajatá zařízení omezena na náklady nezbytné na jejich koupi. Krom toho je žalovaná povinna vést vlastní účetnictví a příslušnou dokumentaci za účelem podložení a prokázání uplatněných nákladů. Konečně jsou nahraditelné jen skutečné výdaje, jež jsou nezbytné pro každý projekt, mohou být prokázány a byly vynaloženy během trvání projektů.

149 Tento požadavek, který ukládá povinnost poskytnout důkazy, které jsou co možná nejpodrobnější, směřuje k tomu, aby Komise mohla vykonávat svou kontrolu nad částkami vyplacenými v rámci obou projektů, jakož i nad skutečnou existencí a nezbytností údajně vynaložených nákladů na zařízení. Z toho plyne, že žalovaná byla povinna poskytnout dokumenty uvádějící přesným způsobem pronajatý druh zařízení a jeho cenu.

150 Žalovaná přitom zjevně nesplnila tuto povinnost, když tvrdila, že dokumenty předložené Komisi mohou „jako celek" prokázat, že náklady na zařízení byly vynaloženy a že Komise „nemá žádný důvod" tvrdit, že částky na předložených fakturách jsou nepřiměřené, neboť neuvedla konkrétní důvody, proč se domnívá, že

náklady na nájem zařízení by mohly přesáhnout náklady na jeho nákup. Žalovaná se nemohla mimoto omezit na tvrzení, že Komise má dostatečnou zkušenost v oblasti kulturních projektů, a musela tudíž vědět, že vynaložené náklady jsou přiměřené, takže přesná povaha technického materiálu má tudíž malý význam.

151 Co se týče nákladů Ploenzke přidělených IIC, spis neobsahuje žádnou písemnost, která by umožňovala ověřit jejich skutečnou existenci a jejich nezbytnost. Krom toho skutečnost, že Ploenzke vrátila všechny zálohy, jejichž navrácení Komise požadovala, vylučuje, aby Komise byla povinna, prostřednictvím žalované, nahradit náklady údajně vynaložené Ploenzke a přičitatelné žalované na základě interní dohody (viz bod 130 výše).

152 Co se týče nákladů na zařízení dovolávaných v případě společnosti Digivision, údaje na fakturách s nimi souvisejících jsou tak neurčité, že neumožňují s jistotou prokázat, že uplatněné náklady na zařízení byly nezbytné pro účely projektů.

153 Konkrétně faktura připojená v příloze A 16 k žalobě není skutečnou a konečnou fakturou. Jedná se o *pro forma* fakturu, jež slouží pouze k informování zákazníka o podrobnostech prodeje nebo k tomu, aby mu umožnila splnit některé formality předcházející dodávce. Mimoto tato *pro forma* faktura není podepsána. Popisuje pouze obecně pronajaté zařízení, aniž by jednotlivě uváděla nebo upřesňovala dotyčné přístroje, ačkoliv jsou ve velkém rozsahu k dispozici na trhu, co se týče funkčnosti, kvality a ceny. Z tohoto důvodu není objektivně možné posoudit nezbytnost nákladů údajně vynaložených žalovanou ve vztahu ke společnosti Digivision.

154 Tento nedostatek přesnosti není zhojen fakturou společnosti Digivision připojenou v příloze B 11 k žalobní odpovědi. I když je totiž pravda, že tato faktura obsahuje

seznam údajně poskytnutých přístrojů a počítačového programového vybavení, není podepsána a není, na rozdíl od *pro forma* faktury, předložena na hlavičkovém papíře společnosti Digivision. Při neexistenci jakéhokoliv vysvětlení nebo dodatečného důkazu nemá tento dokument žádnou důkazní hodnotu ohledně skutečné existence a nezbytnosti dotčených nákladů.

155 Co se týče nákladů na zařízení dovolávaných ve vztahu ke společnosti Fink & Partner, ty se týkají nájmu zvukového systému HIS, včetně materiálu, sítě a počítačového programového vybavení (obrazový archiv, správa přenosu obrazu, přístup ISDN).

156 Jak vyplývá ze spisu, první listinné důkazy týkající se těchto nákladů se nacházejí v návrhu auditorské zprávy (příloha A 6 žaloby), který v bodě 3.2 odkazuje na faktury považované za nedostačující pro prokázání nezbytnosti pronajatého materiálu – z důvodu, že technické součásti údajně pronajatého zařízení v ní nejsou uvedeny – a ve kterém je žalované vytýkáno, že nepředložila příslušnou nájemní smlouvu. Ve svém vyjádření k tomuto návrhu zprávy (příloha A 9 žaloby) se žalovaná v bodě 3.1 omezuje na zpochybnění tohoto nepřijetí dotčených faktur, aniž by však předložila jejich kopie, a ostatně i kopii nájemní smlouvy. Konečná auditorská zpráva (příloha A 12 žaloby) v bodě 3.2 nadále odmítá považovat náklady na zařízení týkající se společnosti Fink & Partner za nahraditelné.

157 Žalovaná předložila dokumenty týkající se nájmu dotčeného zařízení pouze v příloze B 14 žalobní odpovědi. Jedná se však o tři „faktury", které nejsou podepsané a které nebyly předloženy, na rozdíl od původních faktur této společnosti připojených v přílohách A 20 až A 22 k žalobě, na hlavičkovém papíře společnosti Fink & Partner. Při neexistenci jakéhokoliv vysvětlení nebo dodatečného důkazu nemají tyto dokumenty žádnou důkazní hodnotu ohledně skutečné existence a nezbytnosti dotčených nákladů.

158 Z výše uvedeného plyne, že žalovaná nemá žádný nárok na náhradu svých údajných nákladů na zařízení.

— Spotřební materiál

159 V rámci projektů DCC a Donna žalovaná uplatnila částky ve výši 35 017 DEM a ve výši 9 312,53 DEM za spotřební materiál.

160 Podle Komise nebyly náklady uplatněné v rámci projektu DCC žalovanou ani vysvětleny, ani podloženy dokumentací. V důsledku toho nemohly být uznány. Co se týče projektu Donna, Komise uplatňuje, že předložené dokumenty, a sice tři faktury společnosti Fink & Partner, nejsou dostačující k tomu, aby umožnily posoudit nezbytnost údajně vynaložených nákladů. Uplatněné náklady byly navíc vynaloženy v rámci smlouvy o subdodávce uzavřené se společností Fink & Partner. Uzavření této smlouvy však nebylo Komisí povoleno.

161 Podle žalované je argumentace uplatněná Komisí s ohledem na projekt DCC příliš obecná na to, aby se mohla vyslovit k této otázce. Komise musí vědět, že provádění tohoto projektu s sebou neslo náklady na spotřební materiál, jež byly nepochybně nezbytné. Co se týče projektu Donna, předložené důkazy jsou dostatečné.

162 V tomto ohledu je nutné konstatovat, že náklady uplatněné ve vztahu ke spotřebnímu materiálu v rámci projektu DCC nemohou být zjevně považovány za způsobilé. Žalovaná totiž tím, že se omezila na uplatnění čistě vyhýbavé argumentace, v podstatě uznala absolutní nedostatek důkazů na podporu těchto nákladů. Komise tedy nemohla ověřit jejich nezbytnost v souladu s bodem 1.2 přílohy II smlouvy DCC.

163 Co se týče materiálu údajně spotřebovaného v rámci projektu Donna, žalovaná se dovolává tří faktur s daty 1. června, 17. listopadu a 1. prosince 1997 za účelem prokázání vynaložených nákladů ve vztahu ke společnosti Fink & Partner (přílohy A 20 až A 22 žaloby). Z nich vyplývá, že tato společnost vyfakturovala žalované plnění popsaná jako „grafická prezentace 3D předmětů [...] včetně použitého materiálu". Jak na to Komise správně poukázala, žalovaná neupřesnila ani tuto prezentaci, ani použitý materiál, takže není možné stanovit přesný předmět těchto faktur. Mimoto žalovaná nerozlišila, v číselných hodnotách, spotřební materiál a grafickou prezentaci.

164 Z toho plyne, že dotčené tři faktury nejsou dostatečně podrobné, aby mohly být považovány za důkazy, které v souladu s bodem 1.2 přílohy II smlouvy Donna řádně prokazují nezbytnost uplatněných nákladů na spotřební materiál a jejich konkrétní spojitost s projektem Donna.

165 Je třeba dodat, že žalovaná nemá žádný nárok na náhradu nákladů na zaměstnance, na subdodavatele nebo na zařízení, které uplatnila ve vztahu ke společnosti Fink & Partner (viz zejména body 155 až 157 výše). Z tohoto dalšího důvodu je vyloučeno, aby jí náklady na spotřební materiál mohly být nahrazeny. Tyto náklady mají totiž čistě akcesorickou povahu v tom smyslu, že mohou být užitečně vynaloženy pouze ve spojitosti s hlavním plněním a že jejich nezbytnost, a tedy jejich způsobilost závisí na způsobilosti tohoto posledně uvedeného plnění. Komise přitom v projednávaném případě měla právo neuznat žádné hlavní plnění ve vztahu ke společnosti Fink & Partner.

166 Z toho plyne, že odmítnutí nahradit náklady na spotřební materiál údajně vynaložené žalovanou je opodstatněné.

— Režijní náklady

167 V rámci projektů DCC a Donna žalovaná uplatnila částky ve výši 56 027 DEM a ve výši 22 385 DEM jako režijní náklady.

168 Podle Komise nebyly tyto náklady žalovanou ani upřesněny, ani prokázány, což neumožnilo v souladu s bodem 1.3.1 přílohy II každé smlouvy ověřit ani jejich vynaložení, ani jejich nezbytnost. V každém případě podle bodu 1.4 této přílohy mohla žalovaná požádat o náhradu režijních nákladů, které jsou ve skutečnosti nepřímými náklady, pouze do výše 20 % ostatních nákladů, jejichž náhrada byla přijata.

169 Žalovaná považuje své důkazy za dostatečné, jelikož režijní náklady jsou svou povahou stálé, a jejich prokázání je tedy možné jen omezeně. Důkaz spojitosti mezi těmito náklady a projekty je tak prakticky nemožný.

170 V tomto ohledu je namístě poukázat na to, že režijní náklady nebo nepřímé náklady („overheads" podle terminologie smluv DCC a Donna) musejí výslovně splňovat požadavky bodu 1.2 přílohy II každé smlouvy. V důsledku toho pouze výdaje vynaložené na krytí skutečných a nezbytných režijních nákladů na realizaci každého projektu mohou být kvalifikovány jako nahraditelné. Režijní náklady podniku totiž odrážejí náklady na běžný provoz, které musí podnik nést v každém případě

z důvodu své obvyklé činnosti a nezávisle na realizaci konkrétního projektu (viz v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 13. března 2003, Comunità montana della Valnerina v. Komise, T-340/00, Recueil, s. II-811, bod 106), takže pouze režijní náklady, které skutečně souvisely s realizací dotčeného projektu, jsou způsobilé pro financování projektu z prostředků Společenství (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 19. ledna 2006, Comunità montana della Valnerina v. Komise, bod 94 výše, bod 87).

171 V projednávaném případě bylo již výše uvedeno, že Komise byla oprávněna odmítnout náhradu všech přímých nákladů, které žalovaná uplatnila v rámci projektu DCC. V důsledku toho je vyloučeno, aby žalovaná mohla uplatňovat paušální částku svých nepřímých nákladů (administrativa, infrastruktura, atd.) na tento projekt, jelikož tyto náklady mají akcesorickou povahu k přímým nákladům. Navíc částka ve výši 56 027 DEM, požadovaná žalovanou z tohoto titulu, se nezakládá na žádném objektivním důkazu, který by umožňoval ověřit, zda je odůvodněná.

172 Co se týče projektu Donna, žalovaná nepředložila žádný důkaz, který by umožňoval ověřit, zda je částka 22 385 DEM požadovaná jako režijní náklady odůvodněná. Mimoto je třeba připomenout, že ačkoliv Komise přijala náhradu nákladů na subdodavatele ve vztahu k paním D. D. a B. D. ve výši 46 300,18 DEM, nebyla povinna uznat způsobilost jiného výdaje (viz body 121 a 131 výše). Krom toho uplatněné režijní náklady ve výši 22 385 DEM jsou mimo jakoukoliv rozumnou přiměřenost s ohledem na přímé náklady přijaté ve výši 46 300,18 DEM.

173 Je třeba upřesnit, že v bodě 1.4 přílohy II obou smluv jsou smluvní strany rozlišeny podle toho, zda účtují „celkové nepřímé náklady" nebo „dodatečné náklady". Jak vyplývá z bodu 1.2 druhého pododstavce přílohy II obou smluv, žalovaná patří do první kategorie smluvních stran (těch, které účtují „celkové nepřímé náklady"), jelikož druhá kategorie se vztahuje pouze na univerzity a výzkumná střediska. Na základě uvedeného bodu 1.4 byla žalovaná povinna prokázat, že její režijní náklady

byly vypočítány v souladu s jejími zvyklostmi a běžnými účetními zásadami považovanými Komisí za přiměřené, přičemž se rozumí, že nemohly být uplatněny jako režijní náklady ani položky, které mohly být uplatněny přímo, ani náklady převzaté od jiných smluvních stran. Vzhledem k neexistenci jakéhokoliv upřesnění týkajícího se režijních nákladů uplatněných žalovanou v rámci projektu Donna však Komise nemohla ověřit, zda tyto náklady splňovaly požadavky bodu 1.4.

174 Z toho plyne, že žalovaná nemá žádný nárok na náhradu svých údajných režijních nákladů.

— Závěr

175 Z výše uvedeného vyplývá, že žalobní důvody dovolávané žalovanou za účelem prokázat způsobilost nákladů, které uplatnila v rámci projektů DCC a Donna, musejí být zamítnuty v plném rozsahu.

K hlavní částce a úrokům z prodlení požadovaným Komisí

K hlavnímu dluhu

176 Je třeba připomenout, že Komise požaduje vrácení záloh ve výši 181 263,61 eur. Podle Komise tato částka vyplývá z přepočtu 179 337 ECU na 354 520,82 DEM

a této částky na euro. Žalovaná zpochybňuje částku 181 263,61 eur, když uplatňuje, že byla v roce 1998 pouze vyzvána k zaplacení částky ve výši 179 337 ECU.

177 V tomto ohledu je pravda, že částka záloh vyplacených žalované dosahovala výše 400 821 DEM, z níž Komise požaduje vrátit 354 520,82 DEM. Je rovněž pravda, že 181 263,61 eur požadovaných v projednávané žalobě odpovídá přesně těmto 354 520,82 DEM, při zohlednění použitelného směnného kurzu, podle kterého se jedno euro rovná 1,95583 DEM.

178 Nicméně v bodě 4 přílohy II každé smlouvy je stanoveno, že všechny platby uskutečňované Komisí jsou prováděny v ECU a že jakékoliv vrácení smluvními stranami Komisi je rovněž prováděno v ECU. Mimoto platební výměr a výzva k zaplacení, které Komise zaslala žalované v roce 1998 (viz bod 24 výše), se výslovně týkají 179 337 ECU, v souladu se směnným kurzem mezi německou markou a ECU platným v rozhodné době.

179 Na základě čl. 2 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 1103/97 ze dne 17. června 1997 o některých ustanoveních týkajících se zavedení eura (Úř. věst. L 162, s. 1; Zvl. vyd. 10/01, s. 81) je však třeba odkaz na ECU nahradit odkazem na euro, a to v kurzu jedno euro k jedné ECU (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 12. května 2005, Komise v. Huhtamaki Dourdan, C-315/03, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, bod 5).

180 Z toho plyne, že návrh Komise na vrácení může být opodstatněný pouze ve výši 179 337 eur. V důsledku toho se návrh ve zbývající části zamítá.

K úrokům z prodlení

181 Podle Komise je žalovaná povinna zaplatit úroky z prodlení ode dne, kdy se jako dlužník ocitla v prodlení, přičemž Komise žalovanou vyzvala k vrácení částek záloh do 31. října 1998. Na základě § 284 odst. 1 první věty BGB, ve starém znění, se žalovaná ocitla v prodlení dne 1. listopadu 1998. Výše hlavního dluhu musí být tedy navýšena, v souladu s § 288 odst. 1 BGB, ve starém znění, o úroky z prodlení ve výši 4 % ročně.

182 Žalovaná se omezuje na zpochybnění existence hlavního dluhu.

183 V tomto ohledu je namístě konstatovat, že smlouvy DCC a Donna mlčí, pokud jde o otázku, od kterého dne a po jakou dobu se mohou úroky z prodlení platit. V důsledku toho je třeba použít ustanovení německého práva týkající se prodlení dlužníka.

184 Podle § 229 odst. 5 EGBGB, který se týká závazků, které vznikly před 1. lednem 2002, zůstává BGB, neexistují-li výslovné výjimky, použitelný ve znění platném před tímto datem. Co se týče úroků vyplývajících z prodlení dlužníka, § 229 odst. 1 EGBGB stanoví, že se použije § 288 BGB, ve znění platném před 1. květnem 2000, na všechny pohledávky, které se staly splatnými před tímto datem.

185 V projednávaném případě byly smlouvy DCC a Donna uzavřeny v roce 1996. V důsledku toho se použije staré znění BGB. Ustanovení týkající se prodlení

dlužníka, a sice § 284 odst. 1 první věta BGB, ve starém znění, stanoví, že jestliže dlužník nesplní svou povinnost poté, co mu byla zaslána upomínka po dni splatnosti, dostane se na základě této upomínky do prodlení. Co se týče splatnosti, podle bodu 4.3 přílohy II každé smlouvy přitom musí být vrácení záloh Komisi provedeno „neprodleně" po žádosti. Výzva, kterou zaslala Komise žalované a která směřuje k zaplacení dotčených částek do 31. října 1998, tudíž vedla k tomu, že žalovaná se ocitla v prodlení od 1. listopadu 1998.

186 Ustanovení § 288 BGB, ve starém znění, stanoví úroky z prodlení ve výši 4 % ročně od počátku prodlení. Částka hlavního dluhu ve výši 179 337 eur bude tedy navýšena o úroky z prodlení ve výši 4 %, a to od 1. listopadu 1998 až do úplného zaplacení tohoto dluhu.

K žádosti směřující k ochraně žalované proti výkonu rozsudku

187 Žalovaná podpůrně předložila návrh směřující k tomu, aby jí byla přiznána ochrana proti výkonu rozsudku, který bude vydán, která by jí umožnila vyhnout se případnému výkonu zřízením zástavního práva, které může mít formu bankovní záruky.

188 V tomto ohledu je nutné konstatovat, že na základě rozhodčí doložky obsažené v čl. 12 odst. 2 každé smlouvy je Soud příslušný k rozhodnutí sporů mezi účastníky řízení, pouze co se týče „platnosti, použití a výkladu" dotčených smluv, jelikož tyto smlouvy se řídí německým právem na základě čl. 12 odst. 1 každé smlouvy.

189 Z toho plyne, že Soud není v rámci projednávaného sporu příslušný k rozhodnutí o způsobech případného výkonu svého rozsudku v německém právu.

190 Je třeba dodat, že podle článku 244 ES jsou rozsudky soudu Společenství vykonatelné za podmínek stanovených v článku 256 ES a že podle čtvrtého pododstavce tohoto posledně uvedeného ustanovení může být výkon rozhodnutí zastaven pouze na základě rozhodnutí soudu Společenství. Podle čl. 110 prvního pododstavce jednacího řádu Soudu se na návrh na odklad výkonu rozhodnutí Soudu, který byl podán na základě článků 244 ES a 256 ES, použijí ustanovení článků 104 až 110 téhož řádu.

191 Z čl. 104 odst. 1 a 3 jednacího řádu přitom vyplývá, že tento návrh musí být předložen samostatným podáním po přijetí dotčeného rozhodnutí. Jelikož tyto podmínky nejsou v projednávaném případě splněny, návrh směřující k ochraně žalované proti výkonu tohoto rozsudku musí být zamítnut.

K nákladům řízení

192 Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a žalobkyně neměla ve věci úspěch, je namístě posledně uvedené uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů

SOUD (druhý senát)

rozhodl takto:

1) **IIC Informations-Industrie Consulting GmbH se ukládá zaplatit Komisi Evropských společenství hlavní dlužnou částku ve výši 179 337 eur, navýšenou o úroky z prodlení ve výši 4 % ročně od 1. listopadu 1998 do úplného zaplacení dlužných částek.**

2) **Ve zbývající části se žaloba zamítá.**

3) **Žádost IIC Informations-Industrie Consulting GmbH směřující k tomu, aby jí byla přiznána ochrana proti výkonu tohoto rozsudku, se zamítá.**

4) **IIC Informations-Industrie Consulting GmbH se ukládá náhrada nákladů řízení.**

Pirrung Forwood Papasavvas

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 22. května 2007.

Vedoucí soudní kanceláře

E. Coulon

Předseda

J. Pirrung

Obsah

Právní a skutkový rámec sporu ..... II - 1447

Použitelné právo Společenství ..... II - 1447

Skutkový základ sporu ..... II - 1448

Řízení a návrhová žádání účastníků řízení ..... II - 1458

Právní otázky ..... II - 1460

Ke způsobilosti hájit se u soudu (pasivní legitimace) ..... II - 1460

Argumenty účastníků řízení ..... II - 1460

Závěry Soudu ..... II - 1461

K promlčení ..... II - 1462

Úvodní poznámky ..... II - 1462

Argumenty účastníků řízení ..... II - 1463

Závěry Soudu ..... II - 1465

K pozbytí nároku ..... II - 1467

Argumenty účastníků řízení ..... II - 1467

Závěry Soudu ..... II - 1468

K nahraditelným nákladům v rámci projektů DCC a Donna ..... II - 1474

Úvodní poznámky ..... II - 1474

K rozpornému chování Komise ..... II - 1475

— Argumenty účastníků řízení ..... II - 1475

— Závěry Soudu ..... II - 1476

Ke způsobilosti uplatněných nákladů ..... II - 1480

— Náklady na zaměstnance ..... II - 1482

— Náklady na subdodavatele ..... II - 1484

— Náklady na cesty ..... II - 1487

— Náklady na zařízení ..... II - 1490

— Spotřební materiál ..... II - 1494

— Režijní náklady ..... II - 1496

— Závěr ..... II - 1498

K hlavní částce a úrokům z prodlení požadovaným Komisí ..... II - 1498

K hlavnímu dluhu ..... II - 1498

K úrokům z prodlení ..... II - 1500

K žádosti směřující k ochraně žalované proti výkonu rozsudku ..... II - 1501

K nákladům řízení ..... II - 1502